

Nr 201

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående överförande av fiskprisregleringsmedel till försäkringsfond för en erkänd arbetslöshetskassa för yrkesfiskare; given Stockholms slott den 19 oktober 1962.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

Eric Holmqvist

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen hemställs om medgivande för Kungl. Maj:t att använda ett belopp av 1 miljon kr. ur den av statens jordbruksnämnd förvaltade prisregleringskassan för fisk till en försäkringsfond för en erkänd arbetslöshetskassa för yrkesfiskare.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 19 oktober 1962.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden ANDERSSON, LANGE, KLING, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Holmqvist, *fråga om överförande av fiskprisregleringsmedel till försäkringsfond för en erkänd arbetslöshetskassa för yrkesfiskare* samt anför därvid följande.

I skrift den 12 december 1960 har *Sveriges fiskares riksförbund* under hänvisning till bifogat stadgeförslag anhållit, att för yrkesfiskare, som tillhör erkänd arbetslöshetskassa för denna yrkeskategori, måtte medges, att hans avgift för tid då han arbetar såsom självständig företagare må tillgodoräknas efter samma regler som för anställda och att i övrigt reglerna för anställda måtte i möjligaste mån få tillämpas i den tilltänkta kassan. Över riksförbundets skrift har *remissyttrande* avgivits av *arbetsmarknadsstyrelsen* efter hörande av *de erkända arbetslöshetskassornas samorganisation, fiskeristyrelsen, statens jordbruksnämnd* och *1960 års arbetslöshetsförsäkringsutredning*.

Sveriges fiskares riksförbund har vidare i skrift den 11 maj 1962 anhållit, att ett belopp av två miljoner kr. ur den av statens jordbruksnämnd förvaltade prisregleringskassan för fisk måtte ställas till förfogande för att tillföras försäkringsfonden för en blivande arbetslöshetskassa för yrkesfiskare. Över skriften har *remissutlåtande* avgivits av *statens jordbruksnämnd* efter hörande av prisregleringsföreningarna *Västkustfisk, Sydkustfisk* och *Ostkustfisk*.

Sveriges fiskares riksförbunds framställning angående medgivande att tillgodoräkna avgift till erkänd arbetslöshetskassa under tid då medlem arbetat som självständig företagare

I sin framställning den 12 december 1960 erinrar Sveriges fiskares riksförbund om att fisket är särpräglat och inkomsterna därav varierande. Omständigheter kan inträffa, då fisket inte alls eller endast i begränsad utsträckning kan bedrivas och därvid åsamkas fiskaren ett ofrivilligt inkomstbortfall, som kan få menliga återverkningar på familjens ekonomiska

förhållanden, trots att fiskaren både kan och vill arbeta, därest arbetstillfällena kunnat beredas. För andra grupper inom samhället med samma eller oftast bättre levnadsstandard har skapats skydd mot följderna av sådana inkomstbortfall genom t. ex. arbetslöshetsförsäkringarna. Riksförbundet har sökt att finna en inom rimlig tid genomförbar lösning av detta viktiga problem. Trots att vägen att bilda en erkänd arbetslöshetskassa på intet sätt kan anses idealisk utan tvärtom bjuder på avsevärda svårigheter, synes den riksförbundet dock vara den enda utan onödigt dröjsmål framkomliga vägen.

Riksförbundet erinrar om att arbetslöshetsförsäkringen och arbetslöshetskassorna till en början endast har kunnat nyttjas av de personer, som huvudsakligen är eller har varit arbetstagare. Genom förordningen den 14 december 1956 om erkända arbetslöshetskassor har emellertid försäkringen i princip öppnats även för vissa grupper av självständiga företagare. Detta har skett genom att Kungl. Maj:t erhållit bemyndigande att för vissa grupper medge undantag från vissa eljest tillämpade bestämmelser. Vid behandlingen av förordningen anförde andra lagutskottet — utan erinran från riksdagens sida — bl. a. följande (LU² 1956: 58).

Exempelvis för dem, som arbetar omväxlande som småbrukare och skogsarbetare torde de föreslagna reglerna ha en uppgift att fylla. Även bland en del självständiga företagare, såsom vissa fiskare, torde kunna förväntas intresse för en arbetslöshetsförsäkring. Utskottet är medvetet om att kontrollsvårigheter kan föreligga beträffande dessa och andra grupper, men anser att allvarliga försök bör göras att komma till rätta med svårigheterna i avsikt att tillgodose de behov, som kan föreligga.

Riksförbundet framhåller, att det är medvetet om de svårigheter, som åsyftas, men anser att dessa kan elimineras eller i varje fall avsevärt minskas i en eventuell erkänd arbetslöshetskassa för yrkesfiskare, som är självständiga företagare. Detta kan ske bl. a. genom att för kassan till en början införs ett starkt begränsat arbetslöshetsbegrepp, vilket icke får utvidgas utan tillsynsmyndighetens medgivande. Tills erfarenhet vunnits bör man sålunda anse endast den fiskare vara arbetslös, vilken hindras att bedriva sitt fiske på grund av isläggning eller som råkar ut för maskin- eller båthaveri, måhända även för drivmedelsbrist. En icke båtägande fiskare bör, om han av någon anledning ej kan få sysselsättning på någon båt, kunna av riksförbundets styrelse förklaras vara arbetslös. Efter några år är det måhända möjligt att man kan ta med fall, då fisktillgången under en avsevärd tid varit ringa eller ingen på de fiskevatten, dit fiskaren kan nå med sin båt och övrig utrustning. I det senare fallet bör omständigheterna kunna styrkas av lokala och centrala fiskerimyndigheter.

Det är enligt riksförbundets mening i främsta rummet i två avseenden, som kontrollen inom en arbetslöshetskassa för fiskare tilldrar sig uppmärksamhet, nämligen i fråga om arbets- och arbetslöshetskontrollen. Då lagstiftningen föreskriver att man kan bygga upp sin rätt till kassaersättning endast på grundval av avgifter, som inbetalats för tid (vecka eller

† *Bihang till riksdagens protokoll 1962. 1 saml. Nr 201*

månad), under vilken den försäkrade utfört arbete, måste en arbetskontroll äga rum för varje person, som ansöker om kassaersättning. Har arbetet utförts i arbetstagarställning, måste som regel intyg från arbetsgivaren om den tid anställningen varat och om orsaken till att anställningen upphört företes av medlemmen. Har åter arbetet utförts i egenskap av egen företagare måste arbetskontrollen ske på annat sätt. För fiskare torde den kunna grundas på intyg om till opartisk fiskuppköpare inlevererad fisk eller på intyg från hamnmyndigheter eller andra beträffande orsaken till inkomstbortfallet m. m.

Arbetslöshetskontrollen anser riksförbundet kunna genomföras i stort sett på samma sätt som sker i andra arbetslöshetskassor. Det är riksförbundets övertygelse, att denna kontroll för fiskarna kan bli i det allra närmaste lika effektiv som för exempelvis byggnadsarbetare i en storstad. Riksförbundet framhåller vidare, att det med all kraft avser att medverka till att de ytterligare kontrollåtgärder, vilka under verksamhetens gång kan visa sig erforderliga, blir genomförda på ett effektivt och smidigt sätt. Under hänvisning till det anförda anhåller riksförbundet, att yrkesfiskare, som tillhör en erkänd arbetslöshetskassa för denna yrkeskategori måtte medges, att hans avgift för tid, då han arbetar såsom självständig företagare, må tillgodoräknas efter samma regler som för anställda och att i övrigt reglerna för anställda måtte i möjligaste mån få tillämpas i den tilltänkta kassan.

Y t t r a n d e n. *Arbetsmarknadsstyrelsen*, som infordrat yttrande från de erkända arbetslöshetskassornas samorganisation, framhåller att den i detta sammanhang icke tagit ställning till detaljerna i utformningen av en eventuell arbetslöshetskassa för yrkesfiskare. Detta torde böra ske först då frågan om registrering av en sådan arbetslöshetskassa kan bli aktuell. Vad som närmast är av intresse vid bedömningen av frågan om medgivande för yrkesfiskare att tillgodoräkna avgifter för tid som självständig företagare är, hur arbets- och arbetslöshetskontrollen skall kunna utformas. Styrelsen är medveten om att kontrollsvårigheter kan föreligga men anser i likhet med riksdagens andra lagutskott (utlåtande 1956: 58) att allvarliga försök bör göras för att komma till rätta med svårigheterna i avsikt att tillgodose de behov av arbetslöshetsförsäkring, som kan föreligga. Styrelsen framhåller att arbetsutbudet vid arbetslöshetsfall ofta torde bli av relativt kortvarig natur. Med hänsyn härtill och till beskaffenheten av de platser, där fiskarna oftast är bosatta, torde det oftast i mycket ringa omfattning bli fråga om i egentlig mening realistiska arbetserbudanden. Trots detta anser sig styrelsen icke böra ställa sig avvisande mot tanken att en arbetslöshetskassa för yrkesfiskare kommer till stånd med hänsyn till det trygghetsbehov, som en sådan kassa bör kunna tillgodose. Den begränsning av rätten till ersättning som av riksförbundet föreslagits gälla tills vidare innebär dock möjligheter till nöjaktig arbetslöshetskontroll. Styrelsen tillstyrker därför det begärda medgivandet för yrkesfiskare att få tillgodoräkna avgifter för tid, då de arbetat som självständiga företagare.

De erkända arbetslöshetskassornas samorganisation anser, trots att vissa betänkligheter kan anföras, att riksförbundets framställning bör bifallas.

Även fiskeristyrelsen tillstyrker bifall till Sveriges fiskares riksförbunds framställning. Mot bakgrunden bl. a. av vad i förevarande sammanhang anförts från riksförbundets och arbetsmarknadsstyrelsens sida synes det fiskeristyrelsen möjligt att uppnå erforderlig arbets- och arbetslöshetskontroll i en arbetslöshetskassa för yrkesfiskare. Det är dock att vänta att man vid verksamheten inom den planerade kassan — eftersom denna är den första av sin art i landet — i åtskilliga avseenden måste erfarenhetsmässigt söka sig fram efter de arbetslinjer, som visar sig mest lämpliga.

Statens jordbruksnämnd hyser starka betänkligheter i fråga om möjligheterna att ordna en effektiv arbets- resp. arbetslöshetskontroll i en arbetslöshetskassa för yrkesfiskare. Jordbruksnämnden vill dock ej motsätta sig att den begärda dispensen lämnas. Nämnden har härvid beaktat andra lagutskottets förenämnda utlåtande samt att tillsynsmyndigheten i sitt yttrande i ärendet tillstyrkt bifall till framställningen. Nämnden anför vidare bl. a. följande.

Nämnden har vid sitt ställningstagande i ärendet förutsatt, att den slutliga utformningen av stadgarna — icke minst i fråga om arbetslöshetsbegreppet och karensreglerna — ävensom av tillämpnings- och kontrollbestämmelserna i övrigt sker på sådant sätt, att ej alltför stora risker föreligger att försäkringen missbrukas. Mot bakgrunden av vad förut anförts bör vidare bestämmelserna utformas under hänsynstagande till att försäkringen bör syfta till att bereda skydd endast mot sådana mera väsentliga inkomstbortfall, som ej innefattas under fiskets naturliga produktionsväxlingar. Såsom prisreglerande myndighet på fiskets område är det för nämnden också av vikt, att försäkringsbestämmelserna ej ges en sådan utformning, att de motverkar en ändamålsenlig utveckling av fisket. Till de problem, som uppkommer i samband med tillämpningen, hör också frågan om avgränsningen av de fiskare, som i egenskap av yrkesfiskare skall omfattas av försäkringen, och den därmed i viss mån sammanhängande frågan om avvägningen av de på grund av försäkringen utgående ersättningarna. Av vikt är givetvis, att dessa ej fastställs på en sådan nivå att de inbjuder till missbruk av försäkringen. I likhet med övriga remissinstanser har nämnden ej ansett det påkallat att i detta sammanhang närmare granska det vid framställningen fogade förslaget till stadgar för arbetslöshetskassan. Nämnden utgår dock från att nämnden skall beredas tillfälle härtill, innan beslut meddelas om registrering av kassan, samt att nämnden även i övrigt får delta vid utformningen av de för kassan gällande bestämmelserna — däribland också de föreskrifter, enligt vilka arbets- och arbetslöshetskontrollen skall ske — liksom även i den mån väsentliga ändringar i stadgarna m. m. avses skola vidtas efter kassans inrättande.

TVå av jordbruksnämndens ledamöter, herrar Lindskog och Odhner, har anmält avvikande mening och uttalat bl. a. följande.

Ett ofrånkomligt villkor för all försäkringsverksamhet måste vara, att den försäkrade inte själv kan påverka försäkringsfallet. Om detta villkor inte uppfylls, är det inte längre fråga om försäkring. För t. ex. jordbrukets skördeskadeförsäkring har detta krav tillgodosetts därigenom att skördeskadorna beräknas med utgångspunkt från förhållandena i ett område,

som är så stort att den enskildes skörderesultat inte nämnvärt kan påverka det. Vad beträffar den nu föreslagna arbetslöshetskassan för självständiga företagare inom fisket kan emellertid detta villkor inte ens tillnärmelsevis tillgodoses varken med dess under de första åren föreslagna begränsning till storm, ishinder och haveri som försäkringsfall eller med den till fiskbrist förutsedda, utvidgade omfattningen. Det finns ingen möjlighet att uppställa några objektiva normer för vindstyrka, isförekomst, ansvar för båthaveri eller liknande och än mindre för fördelning av ansvaret för misslyckat fiske mellan fisken och fiskaren.

Ett stort antal fiskare på syd- och ostkusten kombinerar vidare sitt fiske med annan verksamhet — i de flesta fall jordbruk. Ingen kan kontrollera, ifall de verkligen ämnat fiska den dag hinder föreligger eller om de ämnat ägna sig åt sin andra verksamhet. Men de kan under alla förhållanden få ut arbetslöshetsersättning. Särskilt strömmingsfiskarna på ostkusten men även många småbåtsfiskare på väst- och sydkusterna har vidare på grund av ålder eller bristande arbetsförmåga av andra orsaker tämligen små inkomster. Ifall deras arbetslöshetsersättning skulle baseras på vad lejd arbetskraft betingar på orten, skulle en enorm överförsäkring uppstå. Inkomstolikheterna är dessutom så stora, att ett stort antal fall av överförsäkring aldrig torde kunna undvikas, om inte ersättningen grundas på individuell inkomstprövning, vilket emellertid av praktiska skäl synes tämligen otänkbart.

1960 års arbetslöshetsförsäkringsutredning lämnar i sitt utlåtande en ingående redogörelse för olika möjligheter att lösa de problem beträffande arbets- och arbetslöshetskontrollen, vilka kan väntas uppkomma i en arbetslöshetskassa för yrkesfiskare. Enligt vad utredningen kunnat finna kan kontrollfrågorna lösas på ett tillfredsställande sätt. Utredningen, som tillstyrker riksförbundets framställning, anför sammanfattningsvis bl. a. följande.

Utredningen är fullt medveten om de svårigheter, som är förbundna med bedrivandet av en arbetslöshetskassa för yrkesfiskare, men vill det oaktat — då en företagargrupp nu för första gången söker använda sig av den möjlighet härtill, som öppnades genom gällande arbetslöshetskasseförordning — förorda att en sådan tillskapas. Härvid har utredningen tagit hänsyn till, förutom det behov av en arbetslöshetsförsäkring som otvivelaktigt föreligger för yrkesfiskare, bl. a. det förhållandet att kontrollfrågorna enligt vad utredningen funnit, synes kunna lösas på ett tillfredsställande sätt. Vidare bör den planerade kassan, därest den kommer till stånd, trots sin egenart kunna ge erfarenheter av värde även för andra företagargrupper, för vilka frågan om en arbetslöshetsförsäkring kan bli aktuell. Utredningen är också angelägen framhålla, att i samband med frågan om bildande av en kassa av denna karaktär och utan motsvarighet bland existerande kassor särskilt bör beaktas, att den icke kan ges en definitiv form redan från början utan att bestämmelsernas vidare utformning och tillämpning får anpassas med hänsyn till de erfarenheter, som vinnas under verksamhetens gång. Den närmare detaljregleringen av verksamheten torde få ankomma på tillsynsmyndigheten. Utredningen förutsätter, att denna myndighet med särskild uppmärksamhet kommer att följa kassans utveckling.

Sveriges fiskares riksförbunds framställning angående medel till en försäkringsfond för en erkänd arbetslöshetskassa för yrkesfiskare

I sin skrift den 11 maj 1962 erinrar Sveriges fiskares riksförbund om att riksförbundet enhälligt beslutat att under vissa förutsättningar bilda en erkänd arbetslöshetskassa. Förutsättningarna för att skapa kassan var dock dels att medgivande om undantag från vissa eljest tillämpade bestämmelser för sådana kassor kunde erhållas, dels att frågan om en tillräckligt stor försäkringsfond kunde lösas på lämpligt sätt. I det sistnämnda avseendet har från de till riksförbundet anslutna organisationerna framhållits, att ett bidrag ur prisregleringskassan för fisk skulle vara den lämpligaste och kanske den enda möjliga utvägen. Eftersom denna kassa kan sägas vara gemensam för hela det svenska yrkesfisket och då samtliga aktiva yrkesfiskare kommer att beredas möjlighet att bli medlemmar, torde enligt förbundets mening några invändningar häremot från fiskarna eller deras organisationer ej föreligga. En arbetslöshetskassa för yrkesfiskare kommer att få en helt annan karaktär än de nu fungerande kassorna för andra yrkesgrupper. Då någon erfarenhet av den tilltänkta verksamheten icke föreligger, måste försäkringsfonden göras tillräckligt stor redan vid starten. Riksförbundet anhåller, att ett belopp av två miljoner kr. ur prisregleringskassan för fisk ställs till förfogande för att tillföras försäkringsfonden för den blivande kassan.

Y t t r a n d e. *Statens jordbruksnämnd* erinrar om att en redogörelse för fiskprisregleringens uppläggning samt för de medel, som inestår på prisregleringskassan för fisk, senast har lämnats i propositionen 1962: 58. Av denna framgår bl. a., att denna kassa den 1 januari 1962 hade en behållning av 22,1 miljoner kr. Under den tid, som därefter förflutit har behållningen ökat med drygt 1 miljon kr. Nämnden framhåller vidare, att medlen i prisregleringskassan för fisk utgörs av prisreglerings- och införselavgifter, som med stöd av erhållna bemyndiganden uppburits av förstahandsköpare av fisk m. fl. att enligt jordbruksnämndens bestämmande användas för reglering av priserna på fisk. Eftersom den nu föreslagna användningen av prisregleringsmedel ej har samband med prisregleringsverksamheten, hyser nämnden betänkligheter mot förslaget. Nämnden har dock ej velat helt motsätta sig sökandeförbundets hemställan med hänsyn till att arbetslöshetskassan är avsedd att utgöra ett skydd för yrkesfiskarna, d. v. s. den kategori av fiskare, som i första hand kan göra anspråk på medel ur prisregleringskassan. För att ej alltför stora risker för missbruk av försäkringen skall uppkomma bör emellertid fiskarorganisationerna och deras medlemmar lämna största möjliga medverkan till att verksamheten bedrivs på ett tillfredsställande sätt. En sådan medverkan kan enligt nämndens mening erhållas endast under förutsättning att organisationerna eller medlemmarna själva med egna medel i rimlig omfattning bidrar till bildandet av den försäkringsfond, som kan komma att erfordras för att förverkliga arbetslöshetskassan.

Jordbruksnämnden har ej haft möjlighet att beräkna storleken av den försäkringsfond, som kan komma att erfordras och har ej heller f. n. kunnat erhålla besked härom från arbetsmarknadsstyrelsen. Det belopp som sökandeförbundet anhållit om är enligt vad nämnden inhämtat beräknat med utgångspunkt från missuppfattade uppgifter angående fondbeloppet per medlem i äldre arbetslöshetskassor. Enligt av nämnden gjord uppskattning kan årsinkomsten av till arbetslöshetskassan inbetalade medlemsavgifter beräknas till mellan 200 000 och 250 000 kr. Redan mot bakgrunden härav måste ett bidrag av den storleksordning som föreslagits te sig mindre rimligt.

Jordbruksnämnden kan emellertid för sin del tillstyrka, att av de medel, som inestår på prisregleringskassan för fisk, för ändamålet skall kunna användas ett belopp, som högst motsvarar hälften av den fond, som tillsynsmyndigheten kommer att kräva för att utbetalning av ersättningar från kassan skall få påbörjas. Tillskottet av regleringsmedel bör dock lämpligen maximeras till förslagsvis 500 000 kr. Prisregleringsmedlen torde böra tillföras försäkringsfonden först då tillsynsmyndighetens krav på fondens storlek därigenom blir uppfyllt. Såsom villkor för utbetalning av prisregleringsmedel bör vidare föreskrivas, att — därest arbetslöshetskassan inom förslagsvis tio år, upphör med sin verksamhet — återbetalning skall ske av erhållna regleringsmedel enligt grunder, som fastställs av tillsynsmyndigheten i samråd med jordbruksnämnden.

Av de två ledamöter — förutom generaldirektören — i jordbruksnämnden, som deltagit i behandlingen av förevarande ärende, har en — herr Odhner — under hänvisning till vad han anfört i sin reservation mot nämndens yttrande rörande rätt för yrkesfiskare att tillgodoräkna avgift till arbetslöshetskassa under tid då denne arbetat som självständig företagare, ej velat tillstyrka, att regleringsmedel utbetalas för ifrågavarande ändamål.

Departementschefen

Det svenska fisket visar jämfört med fisket i ett flertal andra länder en säregen struktur genom att båtar och redskap i regel ägs av de i fisket deltagande själva och genom att fisket mestadels bedrivs i kollektiv. Något egentligt anställningsförhållande mellan ägaren eller ägarna av en fiskebåt och övriga sysselsatta ombord på båten förekommer i allmänhet inte utan avkastningen av fisket delas, sedan viss andel avsatts för att täcka kostnaderna för båt och redskap, lika mellan de i fisket deltagande. I fråga om arbetsinsats och arbetsuppgifter görs inte någon skillnad mellan båtägare och övriga. För den svenska fiskarkåren gäller sålunda i stort sett inte den för arbetsmarknaden i övrigt gängse uppdelningen på arbetsgivare och arbetstagare.

Genom beslut av 1956 års riksdag öppnades i princip möjlighet till arbetslöshetsförsäkring för företagargrupper, som har behov av sådan försäkring, genom att Kungl. Maj:t erhöll rätt att för viss grupp av medlemmar medge

undantag från vissa regler, som eljest skulle utgöra hinder för medlemskap i och för ersättning från arbetslöshetskassa. Kontrollsvårigheter väntades visserligen komma att föreligga beträffande dessa grupper men, såsom förut anförts, borde enligt riksdagens mening allvarliga försök göras att komma till rätta med svårigheterna i avsikt att tillgodose de behov som kunde föreligga.

Såsom framgår av det föregående har Sveriges fiskares riksförbund anhängit om medgivande för yrkesfiskare, som tillhör en erkänd arbetslöshetskassa för denna yrkeskategori, att tillgodoräkna avgift för tid, då han arbetat som självständig företagare. Med hänsyn till de svårigheter, som kan uppkomma i fråga om arbets- och arbetslöshetskontrollen för kassans medlemmar, har förbundet framhållit att arbetslöshet tills vidare endast bör anses föreligga vid avbrott i fisket på grund av långvarig storm eller annat oväder, isläggning, maskin- eller båthaveri eller drivmedelsbrist. Kungl. Maj:t har tidigare denna dag på föredragning av chefen för socialdepartementet beslutat bifalla riksförbundets framställning. Eftersom erfarenhet saknas av den typ av arbetslöshetsförsäkring, varom här är fråga, får den blivande försäkringen för yrkesfiskare betraktas som en försöksverksamhet. Därvid förutsätts att de för arbetslöshetsförsäkring i övrigt grundläggande principerna kommer att tillämpas vid prövningen av utgående ersättningar. Jag noterar med tillfredsställelse, att Sveriges fiskares riksförbund uttalat, att det med all kraft avser att medverka till att de ytterligare kontrollåtgärder, vilka under verksamhetens gång kan visa sig erforderliga, blir genomförda på ett effektivt och smidigt sätt.

I särskild skrivelse har riksförbundet vidare anhängit, att ett belopp av två miljoner kr. ur prisregleringskassan för fisk måtte ställas till förfogande för att tillföras försäkringsfonden för den blivande arbetslöshetskassan.

Enligt min mening är det angeläget att för fiskare liksom för andra yrkesgrupper skapa ett försäkringsskydd för oförvällade inkomstbortfall av större omfattning. Även om inkomstbortfall vid fiske i många fall får anses vara av sådan beskaffenhet, att den enskilde fiskaren normalt har anledning att räkna härmed i sin verksamhet, kan under extrema förhållanden ett så betydande ekonomiskt avbräck orsakas fiskaren, att behov kan anses föreligga av speciella stöd- eller skyddsåtgärder. En arbetslöshetsförsäkring för fiskare med den utformning av arbetslöshetsbegreppet, som nyss angivits, synes kunna ge ett sådant skydd.

Enligt vad Sveriges fiskares riksförbund uppgett är emellertid en förutsättning för tillkomsten av en arbetslöshetsförsäkring för fiskare att den erkända arbetslöshetskassa, som avses bli inrättad, utan onödig tidsutdräkt kan tillföras medel för den erforderliga försäkringsfonden. Då den ekonomiska bärkraften hos en del fiskargrupper är relativt begränsad, torde metoden att anskaffa medel till försäkringsfonden genom att under en uppbyggnadsperiod ta ut avgifter av medlemmarna i arbetslöshetskassan utan att ge ersättningar kunna äventyra tillkomsten av kassan. Denna metod medför nämligen, att det kan komma att dröja förhållandevis lång tid efter

kassans start, innan tillsynsmyndigheten kan lämna kassan tillstånd att få börja utbetalningen av ersättningar. Enligt riksförbundet är det även för att säkerställa en ostörd och sund utveckling av kassans verksamhet nödvändigt att en tillräckligt stor fond finns att tillgå. Med hänsyn härtill har riksförbundet funnit sig böra föreslå, att medel ur prisregleringskassan för fisk tas i anspråk för att redan vid kassans start kunna bygga upp den för ersättningsrätt erforderliga försäkringsfonden.

De av riksförbundet anförda skälen för att redan vid starten tillföra arbetslöshetskassan den för ersättningsrätt erforderliga fonden synes mig beaktansvärda, särskilt med tanke på att en företagargrupp nu för första gången söker använda sig av den genom gällande arbetslöshetskassaförordning öppnade möjligheten att stärka den enskilde yrkesutövarens trygghet. Förslaget att för ändamålet ta i anspråk medel ur prisregleringskassan för fisk finner jag mig därför böra biträda. Medlen i denna kassa är visserligen avsedda för prisreglerande åtgärder på fiskets område, men det förhållandet att arbetslöshetskassan är avsedd att utgöra ett skydd för den kategori, som i första hand kan göra anspråk på dessa medel, synes emellertid kunna motivera ett undantag.

Det är självfallet svårt att nu bedöma behovet av medel i försäkringsfonden. Jordbruksnämnden har för sin del förordnat, att tillskottet av regleringsmedel bör maximeras till förslagsvis 500 000 kr. För egen del finner jag lämpligt, att ett belopp av 1 miljon kr. ur den av nämnden förvaltade prisregleringskassan för fisk tillförs fonden. Sedan närmare erfarenheter vunnits av försäkringsverksamheten, synes kunna prövas, om ytterligare tillskott av regleringsmedel kommer att erfordras för att försäkringen skall kunna fungera på avsett sätt.

Därest arbetslöshetskassan skulle upphöra med sin verksamhet inom loppet av tio år efter starten, bör de ur prisregleringskassan för fisk erhållna medlen återbetalas enligt grunder, som fastställs av tillsynsmyndigheten i samråd med statens jordbruksnämnd.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

medge att i enlighet med vad i det föregående förordats ett belopp av 1 000 000 kr. ur den av statens jordbruksnämnd förvaltade prisregleringskassan för fisk må användas till en försäkringsfond för en erkänd arbetslöshetskassa för yrkesfiskare.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

B. Siöalth